

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ หน่วยของการวิเคราะห์ (unit of analysis) คือ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 11,349 คน ในพื้นที่ 14 อำเภอ จำนวนพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งหมด 74,122 ไร่ โดยการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของพื้นที่ที่ศึกษาทั้งหมด ได้ 7 อำเภอ แล้วจึงทำการเลือกพื้นที่ที่ศึกษาอำเภอละ 1 ตำบล โดยรายละเอียดของประชากรจำแนกตามจังหวัด

สูตรการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

n	=	ขนาดตัวอย่าง
N	=	ขนาดประชากร
e	=	ระดับความคลาดเคลื่อน
	=	$\frac{11349}{1+11349(0.05)^2}$
	=	386

จากตัวอย่างที่ได้ นำมาคำนวณขนาดของตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละตำบล ได้จำนวนตัวอย่างแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษำจำแนกตามอำเภอ และตำบล

อำเภอ	ตำบล	จำนวนเกษตรกรในเขตปฏิรูปดิน (ราย)
จอมทอง	ช่วงเปา	62
กิ่ง อ. ดอยหล่อ	ดอยหล่อ	53
อมก๋อย	อมก๋อย	30
แม่วาง	ทุ่งปี่	47
เชียงดาว	เมืองนะ	101
แม่แตง	บ้านเป้า	47
สันกำแพง	ออนใต้	46
รวม		386

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์ (questionnaire) ซึ่งเป็นแบบปลายปิด (close-ended question) และแบบปลายเปิด (open-ended question) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานข้อมูลด้านการเกษตร เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การประกอบอาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในภาคเกษตร จำนวนพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน รายได้ในครัวเรือน และแหล่งเงินทุน ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด และปลายเปิด (close and open ended question)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร คำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยา แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ความต้องการด้านการผลิต และความต้องการด้านตลาด และการจัดการ เป็นคำถามปลายปิด ตามมาตรวัด 5 ระดับของ Likert scale ดังนี้

		คะแนน
มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มาก	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด และไม่ต้องการ	มีค่าเท่ากับ	1

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรค ในการทำการเกษตรในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน และข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ส.ป.ก. อบต. หน่วยงานอื่นๆ ฯลฯ)

การทดสอบแบบสัมภาษณ์

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นปรึกษากับคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสมตรงตามเนื้อหาที่ต้องการจะสอบถาม

2. การทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 386 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบัก (Cronbach's' alpha coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.87

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องและนำเข้าข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (statistical packages for social science) โดยการใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลด้านการเกษตร เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยการใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อหาสมการถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรอิสระ	X_1	=	เพศ
	X_2	=	อายุ
	X_3	=	ระดับการศึกษา
	X_4	=	ศาสนา
	X_5	=	สถานภาพการสมรส
	X_6	=	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	X_7	=	จำนวนแรงงานในภาคเกษตร

X_8	=	จำนวนพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน
X_9	=	พื้นที่อยู่อาศัย
X_{10}	=	พื้นที่ทำการเกษตร
X_{11}	=	อาชีพปลูกพืชไร่
X_{12}	=	อาชีพปลูกพืชสวน
X_{13}	=	อาชีพเลี้ยงสัตว์
X_{14}	=	การปลูกพืชเชิงเดี่ยว
X_{15}	=	การปลูกพืชหลายชนิดและเลี้ยงสัตว์
X_{16}	=	การเลี้ยงสัตว์อย่างเดียว
X_{17}	=	รายได้ในครัวเรือน
X_{18}	=	รายได้จากการปลูกพืช
X_{19}	=	รายได้จากการเลี้ยงสัตว์
X_{20}	=	รายได้จากการรับจ้าง
X_{21}	=	ภาวะหนี้สินจาก ธ.ก.ส.
X_{22}	=	ภาวะหนี้สินจาก ธนาคารพาณิชย์
X_{23}	=	ความเพียงพอของทุนในการทำการเกษตร